

Вступ до архітектури
та будівництва

The background of the slide features a construction site with silhouettes of cranes and building frameworks against a bright yellow sky. Several semi-transparent yellow hexagons of varying sizes are overlaid on the left side of the image. One hexagon in the upper left is outlined with a dark grey border.

Нормативно-правова база будівництва

Законодавчий рівень

- Закони України

Урядовий рівень

- Постанови та розпорядження КМУ

Відомчий рівень

- Накази профільних міністерств та відомчі акти, що затверджують ДБН, ДСТУ та інші технічні документи

Технічний рівень

- Безпосередньо технічні нормативи

Закон «Про регулювання містобудівної діяльності» (№ 3038-VI)

- Визначає правові та організаційні засади містобудування: планування територій, вихідні дані (містобудівні умови та обмеження), категорії складності/класи наслідків, дозвільні процедури (повідомлення, дозволи), експертиза, введення в експлуатацію, тощо.

Закон «Про архітектурну діяльність» (№ 687-XIV)

- Регулює статус та відповідальність архітекторів, авторський/технічний нагляд, права інтелектуальної власності на проєкти, вимоги до сертифікації виконавців.

Закон «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності» (№ 208/94-ВР)

- Встановлює штрафну й іншу відповідальність суб'єктів містобудування за порушення вимог законів і підзаконних актів.

Закон «Про будівельні норми» (№ 1704-VI)

- Визначає правові засади створення та застосування будівельних норм (ДБН та ГБН), їх статус і порядок актуалізації; він консолідує роль центрального органу у сфері будівництва як суб'єкта нормування.

Закон «Про стандартизацію» (№ 1315-VII)

- Закріплює принцип добровільності національних стандартів і кодексів ustalеної практики, **крім випадків**, коли їхню обов'язковість встановлено нормативно-правовими актами.

Закон «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (№ 124-VIII)

- Визначає рамку для прийняття технічних регламентів і процедур оцінки відповідності у суміжних з будівництвом сферах (вироби, матеріали, безпека).

**Постанова
№ 466**

**Постанова
№ 461**

**Постанова
№ 560**

**Постанова
№ 681**

**Порядок
виконання
підготовчих і
будівельних робіт**

**Питання
прийняття в
експлуатацію
завершених
об'єктів**

**Порядок
затвердження
проектів
будівництва і
проведення їх
експертизи**

**Порядок ведення
Єдиної державної
електронної
системи у сфері
будівництва
(ЄДЕССБ)**

Як і на яких умовах
набувається право на їх
виконання
(повідомлення/дозвіл,
клас наслідків, реєстрація
документів, тощо).

Механізм введення в
експлуатацію
(акт/сертифікат),
підстави, форми
документів.

Коли експертиза є
обов'язковою, хто її
проводить, як
затверджується проєкт.

Цифрова інфраструктура,
через яку проходить
більшість дій: подання
документів, реєстрація,
обмін даними з
кадастрами/реєстрами,
електронні кабінети
тощо.

Накази профільних міністерств: технічні норми і методики

- Накази Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури — це оперативний інструмент для затвердження технічних норм і методик.

Державні будівельні норми (ДБН)

- Вони затверджуються наказами міністерства як акти технічного нормування, є обов'язковими у межах предмета регулювання і підлягають офіційному оприлюдненню/актуалізації.

Настанови/кошторисні норми

- Встановлюють єдині підходи до ціноутворення, структури кошторисної документації, складу витрат, застосування індексів тощо (в обов'язковому полі для держзамовників і як ринковий стандарт для приватних проєктів).

Державні будівельні норми (ДБН)

Клас А

- **Організаційно-методичні документи**
 - **А.1 (стандартизація)**
 - засади системи нормування й стандартизації у будівництві, класифікацію докум., вимоги до їх побудови, оновлення
 - **А.2 (проектування)**
 - регламентує склад і зміст проєктної документації, заг. правила підготовки матеріалів на різних стадіях проектування;
 - **А.3 (виробництво)**
 - організація будівельного виробництва, правила виконання робіт, загальні вимоги до технологічних процесів та ОП під час будівництва

Клас Б

- **Містобудівні документи**
 - **Б.1 (містобудування)**
 - норми, що задають рамки містобудівної діяльності на рівні територій
 - **Б.2 (планування)**
 - вимоги до планування і забудови територій населених пунктів, зонування, щільності, інсоляції/шуму, транспортної доступності й ін.

Клас В

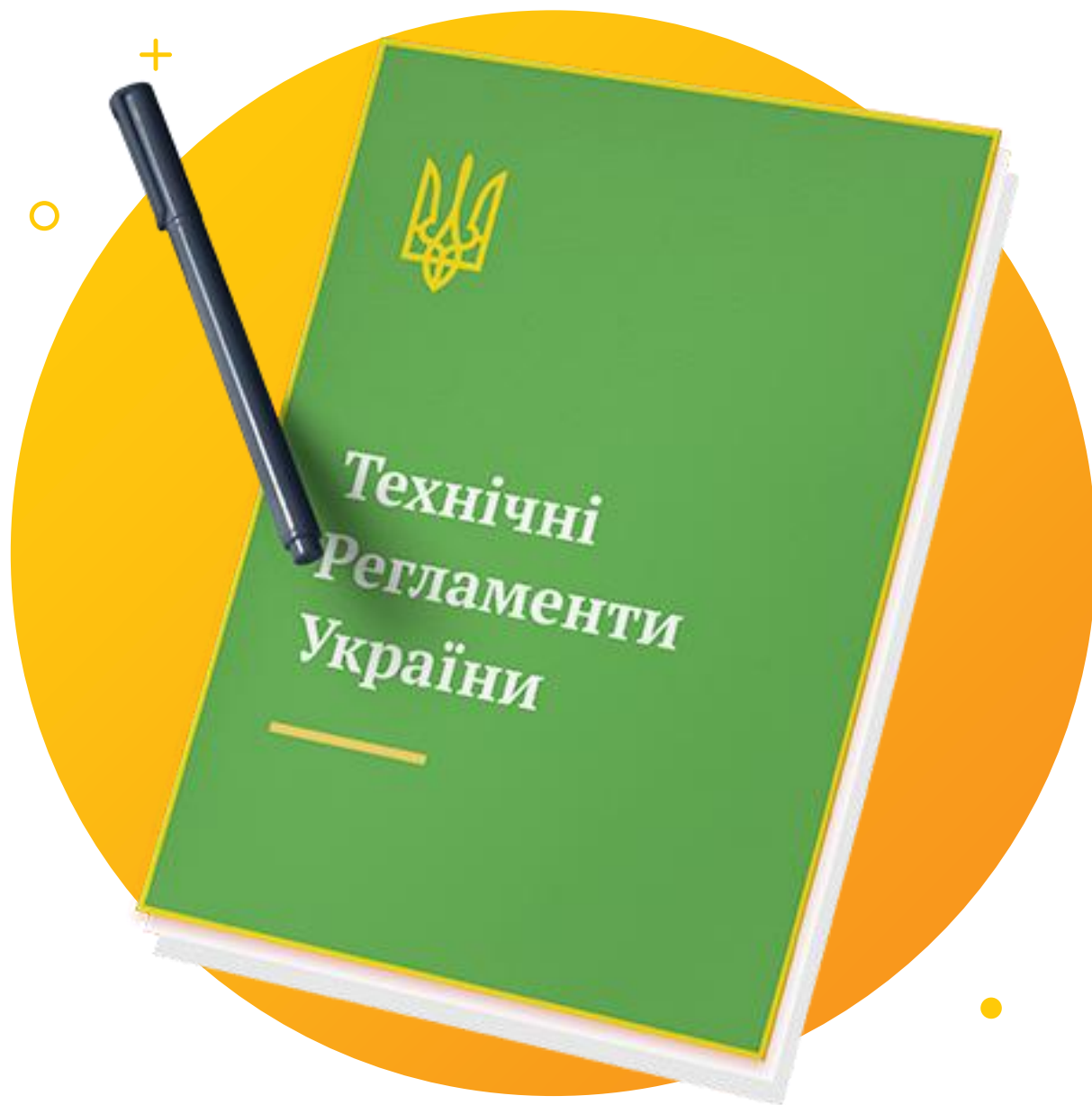
- **технічні документи (вимоги, об'єкти/продукція, експлуатація/ремонт)**
 - **В.1 (вимоги)**
 - вимоги безпеки й надійності для всіх об'єктів: пожежна, сейсмічна, конструктивна, енергоефективність, охорона довкілля тощо
 - **В.2 (об'єкти/продукція)**
 - норми, що стосуються конкретних типів будинків/споруд та інженерних систем
 - **В.3 (експлуатація, ремонт)**
 - вимоги до експлуатації, утримання, ремонту та реконструкції об'єктів

Клас Г

- **рекомендовані документи**
 - **Г.1 (рекомендації/посібники)**
 - методичні настанови, посібники й рекомендації, що не мають імперативного характеру, але системно використовуються як коди усталеної практики та довідкові матеріали, особливо коли на них посилаються обов'язкові норми

Клас Д

- **кошторисні норми та правила**
 - **Д.1 (нормування)**
 - загальні правила ресурсно-кошторисного нормування, термінологія, структура витрат, принципи визначення вартості
 - **Д.2 (кошториси)**
 - власне кошторисні норми, методики та настанови

Технічні регламенти – державні акти, затверджені КМУ за аналогією з європейськими директивами, які встановлюють обов’язкові вимоги до окремих груп продукції чи процесів.

Державні стандарти (ДСТУ)

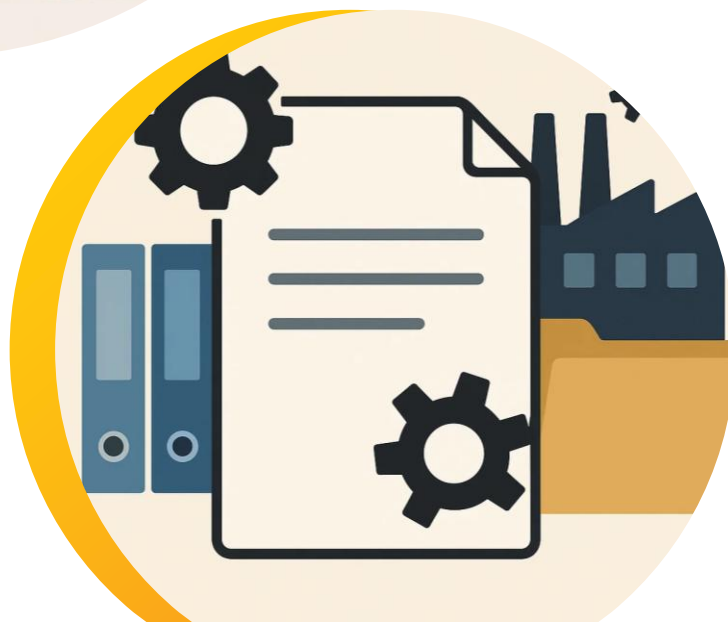
розробляє національний орган стандартизації. У будівництві існують численні ДСТУ, що задають вимоги до якості матеріалів, методів випробувань, термінології тощо. На практиці більшість ДСТУ у будівництві носять **рекомендований** характер. Згідно з чинним правом, їх застосування добровільне, якщо тільки **не вказано інше**.

+

●

○

Окрему категорію становлять **стандарти підприємств (СП)** – нормативні документи, які розробляються на окремому підприємстві для власних потреб. Такі стандарти застосовуються **лише на тому підприємстві** (та, за потреби, на його дочірніх підприємствах або в об'єднаннях, які їх затвердили).